

Trebaju li radnicima Sindikati???

U dosadašnjoj borbi Sindikata i Radničkog vijeća za povećanje radničkih prava, kao dobro uigrani zbor, jednoglasno su im se suprostavljali predstavnici Poslodavca: Uprava, direktori i ostali rukovodioci. Takmičili su se tko će biti maštovitiji u traženju razloga zašto ne bi trebalo ispuniti zahtjev Sindikata ili Radničkog vijeća. Do svake promjene u korist radnika teško se dolazilo, i nije bilo izdvojenih mišljenja na strani Poslodavca.

Odakle odjednom direktorima, njihovim pomoćnicima i šefovima želja da se ulaskom u Radničko vijeće bore za povećanje radničkih prava? Jesu li se to pojavili neki „dobri“ direktori i šefovi koji će radnike bolje predstavljati nego radnici sami sebe?

Na web stranici Sindikata (www.ncs.hr) proveli smo anketu. Moglo se zaokružiti jedan, dva, tri ili više ponuđenih odgovora. Dobili smo sljedeće rezultate:

U posljednje je vrijeme sve češća pojava da direktori i visoki rukovodioci, koji imaju obvezu i sve ovlasti u rješavanju radničkih problema, žele ući u radnička vijeća, po zakonskoj definiciji tijela za zaštitu radničkih prava, tj. hoće preuzeti i ulogu predstavljanja i zastupanja radnika. Što je to za vas:

prihvatljiva pojava	1	■ (0,68%)
samo djelomično prihvatljivo	1	■ (0,68%)
manipulacija	40	■ (27,03%)
skrivena namjere	88	■ (59,46%)
želja za potpunom kontrolom (kadija te tuži, kadija ti sudi)	134	■ (90,54%)
nešto navedeno	17	■ (11,49%)

Ukupno glasova: 148

Rezultati nas nisu iznenadili i upućuju nas na odgovor.

Svaki sudionik ankete mogao je glasati samo jednom. Prilikom glasanja moglo se izabrati, po vlastitoj želji, samo jedan odgovor, dva odgovora odjednom, tri odgovora odjednom ili čak i više.

Kad su prošle godine smjene i šikaniranja radnika od strane pojedinih rukovodilaca u Hrvatskim autocestama prevršila svaku mjeru, Sindikati su zatražili njihovu odgovornost. Da bi se oslobodili pritiska Sindikata izvršen je pokušaj nasilnog smjenjivanja sindikalnih povjerenika i ubacivanja „svojih ljudi“ u sindikalne redove. Iako nisu uspjeli, protagonisti su dobro nagrađeni boljim radnim mjestima, a mnogima je obećano napredovanje. Preko noći su izmišljena nova radna mjesta sa visokim plaćama, mjenjani su Pravilnici da se sve to ozakoni, a naš prijedlog da se radnicima Pravilnikom priznaju koeficijenti iz Kolektivnog ugovora je odbijen.

Nakon neuspjelog pokušaja ovladavanja „neposlušnim Sindikatima“ trebalo je pronaći institucionalni model slabljenja Sindikata koji imaju svoje predstavnike u Radničkom vijeću. Osnovani su Udrugu branitelja i poštovatelja domovinskog rata HAC-a u kojoj su u tijelima Udruge spomenuti rukovodioci i poneki radnik, a radnici članstvo. U Ogulinu je javno održana Skupština, a tajno sastanak „povjerljivih“ na kojem je dogovoreno nasilno smjenjivanje sindikalnih povjerenika. Nisu smjenjeni povjerenici nego direktor koji je naredio njihove smjene, čime je Uprava poslala poruku da ne stoji iza tih aktivnosti.

Od želje ovladavanja prostorom koji pripada Sindikatima nisu odustali, nego su promijenili taktiku. Tada pomoćnik direktora, a sada direktor Stjepan Klarić po nekoliko puta je obišao sve tehničke jedinice održavajući skupove na kojima je za sva nezadovoljstva radnika krivio Sindikate, a na Poslodavca - s kojim radnici sklapaju Ugovor, i koji je jedini dužan ispunjavati obveze i rješavati probleme radnika - nije bilo primjedbi. Napravio je listu za izbore za Radničko vijeće i sebe stavio na čelo liste, kao da ne zna da mu nije mjesto u Radničkom vijeću. Sa liste je isključen jer ga je Poslodavac stavio na popis radnika koji nemaju biračko pravo, jer mu to funkcija koju obavlja ne dozvoljava.

Mogao je ostati na listi, ali uz uvjet da se odrekne funkcije. Trebao je izabrati: funkcija ili predstavljanje i borba za radnike. Izabrao je funkciju. Svaki njegov nastup kandidiranjem, poticanjem ili davanjem potpore bilo kojoj listi smatramo pritiskom na slobodno odlučivanje radnika.

Neki istaknuti članovi Udruge agresivno su se okomili na sindikalne povjerenike i svakodnevno potiču nezadovoljstvo prema Sindikatima i nagovaraju članove da se iščlanjuju iz Sindikata. Sticajem „okolnosti“ to su im često nadređeni.

Svi oni koji ruše Sindikate i nagovaraju radnike da se iščlanjuju iz sindikata manipulatori su i ne žele dobro radnicima.

Kad Poslodavac osniva Sindikat ili Radničko vijeće - sigurno to ne radi zbog radnika, nego da oslabi radničke Sindikate. Naziva ih se „Žuti Sindikati“ ili „Žuta Radnička vijeća“. Namjera je jasna, sakrivajući se iza Udruge oslabiti Sindikat, na račun radnika ojačati moć i uloviti koji imunitet jer radna mjesta su već osvojena.

U današnje vrijeme, kad se posao teško dobiva a lako se ostaje bez njega, što stvara strah i nesigurnost kod radnika, kad se pravda utjeruje silom jačeg, a tužilaštvo i sudstvo je neučinkovito, radnicima su potrebne udruge koje će pomagati Sindikatima a ne Poslodavcu. Jaki Sindikati se mukotrpno i sporo grade i nisu nešto što se može izgraditi na brzinu kad zatreba. Česta su ometanja Poslodavaca pritiscima, ubacivanjem svojih ljudi, kupovanjem povjerenika i sl., s čim se i mi susrećemo.

SINDIKATI RADE ZAJEDNO

Mjerilo snage Sindikata su plaće i sigurnost radnog mjesta. Danas slobodno možemo reći da u Republici Hrvatskoj postoje četiri cestarske tvrtke, u kojima djeluju naši Sindikati, sa jednim standardom i sve ostale sa daleko nižim. Zasluga je to Sindikata.

Pred nama su izbori za Radničko vijeće.

Koja je razlika između Sindikata i Radničkog vijeća?

Sindikati su jedini ovlašteni za kolektivno pregovaranje, jedini mogu organizirati štrajk ili neku drugu industrijsku akciju, imaju svoja sredstva, dodjeljuju solidarne pomoći, jamstva za sindikalne kredite, besplatne pravne pomoći i sl. Dakle, nema Kolektivnog ugovora bez Sindikata.

Radničko vijeće je savjetodavno tijelo. Poslodavac ga je dužan izvješćivati, savjetovati se kod važnih odluka i promjena Pravilnika, ali njegovi stavovi nisu obvezujući za Poslodavca. Imenuje predstavnika radnika u Nadzorni odbor, nema svoja sredstva i ne smije sudjelovati u štrajku i ostalim industrijskim akcijama. Dakle ima pristup informacijama i važna je poluga Sindikatima.

Sindikati su podnijeli svoje liste na kojima su kandidirali sindikalne povjerenike i članove koji su dosad bili vrlo aktivni u borbi za radnička prava.

Što smo dosad radili u HAC-u?

- 2002. godine ostali smo bez Kolektivnog ugovora jer su Sindikati bili slabi pa ih Poslodavac nije uvažavao. Odlučili smo ojačati Sindikate. Povećali smo članstvo i 2003. g. nakon desetomjesečnih pregovora potpisali Kolektivni ugovor kojim smo znatno povećali prava radnika.
- Prilikom privatizacije dionice Zagreb-Macelj 2004. g. organizirali smo štrajk i ispregovarali veće plaće i otpremnine.
- Ugovori na neodređeno. Hrvatske autoceste su poput većine hrvatskih tvrtki zapošljavali radnike na određeno (oko 400 radnika). Bilo je puno manipulacija i mnogi su po isteku ugovora ostajali bez posla. Postigli smo dogovor da se radnici odmah zapošljavaju na neodređeno (za stalno), i danas smo tvrtka s najbolje uređenim statusom radnika.
- Inzistiranje na redovitom povećanju plaće u skladu s povećanjem troškova života, zbog čega smo često dolazili u sukobe s Poslodavcem, pa smo sporove rješavali u Ministarstvu ali nikad nismo oustajali. Od 2003.g vrijednost boda porasla je za 27%.
- Povećanje koeficijenta radnicima, dok vrijedi Kolektivni ugovor kojeg samo Sindikati mogu potpisati.
- Smanjenje odnosa najmanje i najveće plaće sa 1 : 9,60 na 1 : 6,86
- Dopunsko zdravstveno osiguranje na teret poslodavca
- Dar za rođenje djeteta 3.000,00 kuna
- Uskrsnica, regres, i božićnica kao obveza.
- Apartmani u Dugoj Uvali.
- Povećanje dara za dijete za sv. Nikolu sa 400,00 na 600,00 kuna,
- Dar u naravi u vrijednosti od 400,00 kuna.
- Osnovan je zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond koji će uskoro početi s učlanjivanjem.

Ovo su samo neki pomaci koje su izborili Sindikati.

Gdje je novac iz članarine?

Nakon privatizacije dionice Zagreb Macelj 2004. godine odlučili smo se na štednju sindikalnih sredstava za potrebe štrajka i privatizacije. Samo Podružnica Hrvatske autoceste, racionalnim poslovanjem uz redovito podmirivanje svih obveza prema članstvu i središnjici, uštedila je preko 1.500.000,00 kuna, Većina sredstava je u pozajmicama kod članstva, koje se isplaćuju odmah po primitku valjane zamolbe. Znatna dio sredstava (preko 200.000,00 kuna godišnje) troši se za solidarne pomoći članstvu i pokrivanje dugova umrlih članova po sindikalnim kreditima. Sve transakcije vrše se isključivo internet bankarstvom i podnose se mjesečna financijska izvješća sa ispisom svih transakcija.

Što nam je cilj?

Na jesen počinju kolektivni pregovori. Cilj nam je:

- Naprviti još jedan korak ka smanjenju razlike u plaćama na način da se male plaće povećavaju do omjera 1,00 : 3,00.
- Kvalitetnije rješenje troškova prijevoza.
- Skraćenje radnog vremena za radna mjesta sa otežanim uvjetima.
- Benificirani radni staž za radna mjesta prema Zakonu.

Najavljuje se reorganizacija, a zatim i moguća privatizacija poduzeća.

Hoće li nas zastupati direktori i šefovi ili Sindikati? Mi smo već prošli privatizaciju dionice Zagreb – Macelj. Radnicima je bila ponuđena bruto plaća od 3.500,00 kuna (oko 2.500,00 – 2.800,00 kuna neto). Direktori su rekli da ne mogu ništa pomoći nego da se obrate Sindikatima.

Mi direktorima ne vjerujemo, ne zato što su loši ljudi, nego zato što će izvršiti zadatak koji se pred njih postavi ili neće biti direktori.

Mi odlučujemo:

Želimo li biti snaga ili nečije sredstvo?

**Zajednički
Sindikati u Hrvatskim autocestama d.o.o.**

